

VREDESAKTIVISTE GURI VERSEIJDEN-BORGHEIM

De krachten die de macht hebben, hebben niet de wil

SCHARENDIJKKE - Op de dag vóór haar verjaardag, 8 december 1987, werd het INF-akkoord getekend. Voor veel vredesactivisten was het een historische datum. Guri Verseijden-Borghheim, lid van de IKV-kern en woonachtig in Scharendijkke is echter maar matig onder de indruk van het gebaar van de heren uit het Witte Huis en het Kremlin. „Amerika kon op deze manier mooi het imago oppoetsen na het Iran-schandaal en Rusland zit te springen om geld en handelsbetrekkingen, anders vervalt het zelf tot een ontwikkelingsland”, meent zij. Guri verdiept zich al vanaf haar studententijd in vraagstukken omtrent ontwikkelingshulp en vredesvraagstukken.

Zij werd op 9 december 1932 in Harstad in het noorden van Noorwegen geboren. Van haar moeder erfde ze haar politieke belangstelling, die haalde alles wat er te koop was op dat gebied aan kranten en tijdschriften, in huis. Guri: „Door mijn huwelijk met een Nederlander ben ik hier in Scharendijkke terecht gekomen, want volgens mijn man is er maar één land op deze aardbol waar je naar behoren kunt leven en dat is in Nederland. Die verhuizing betekende voor mij wel dat ik mijn baan op moest geven en dat betreurt ik nu nog steeds. Ik werd huisvrouw”. Mevrouw Verseijden studeerde in Oslo wis-, natuur- en aardrijkskunde en ze was jarenlang docente in deze vakken bij het voortgezet onderwijs.

Vershil

In haar Nederlands, met nog maar een licht accent: „Als ik zie hoe groot het verschil in het dagelijks leven al is tussen Noorwegen en Nederland, dan moet het inderdaad een schok zijn voor mensen die hier terecht komen uit een heel andere cultuur. Tot mijn spijt heb ik hier nooit werk kunnen vinden, maar je belangstelling voor maatschappelijke ontwikkelingen groeit natuurlijk gewoon door. Al in mijn studententijd had ik radicale ideeën over ontwikkelingshulp. Ik las alles over ontwikkelingsvraagstukken en de derde wereld. Later reisde ik naar Oost-Afrika om alles waar ik over gelezen had met eigen ogen te zien”.

Wat is uw vroegste herinnering aan oorlog en vrede?

„Wij hebben het gemakkelijk gehad in de oorlog, nauwelijks gebrek geleden. Bij ons in de buurt was er echter een krijgsgevangenenkamp. De nazi's waren daar duidelijk aanwezig. Ze zagen er goed uit, waren goed gekleed en goed gevoed en bewapend, terwijl de krijgsgevangenen arme

sukkelaars waren: in lompen gehuld en vernederd. Die beelden kan ik me nog haarscherp voor de geest halen. Na de oorlog werd eerst de NATO opgericht en daarna het Warschaupakt als tegenhanger. De Russen wilden geen ex-nazi-officieren in de NATO hebben en protesteerden dan ook heftig bij de Atlantische partners”. Ze herinnert zich nog de studentendemonstraties toen het eerste NATO hoofdkwartier voor de Noordelijke flank bij Oslo kwam, want daar zouden voormalige nazi-officieren de leiding hebben.

Hoe kwam u bij het IKV?

„In 1959 heb ik meegedaan aan een vredesmars tegen de atoombewapening, van Raskilde naar Kopenhagen. We liepen twee dagen. Toen in 1981 de grote Vredesdemonstratie in Amsterdam was, ben ik daar alleen naar toe gegaan. Destijds was hier nog geen afdeling van het Interkerkelijk Vredesberaad”. Enkele jaren later las ze dat er in het gebouw van het Leger des Heils in Zierikzee een bijeenkomst van het IKV zou zijn. De spreker van die avond was iemand die sprak naar haar hart. Toen er enige tijd later een IKV-groep op

standaard en dat is niet alleen dankzij onze knappe economen, maar voor een groot deel dankzij de uitbuiting van de derde wereld. Ik doe daar zelf ook aan mee, ik ben geen haar beter”. Ze meent dat politici bewust over onze hoofden heen kletsen. Volgens Guri zou het allemaal best iets eenvoudiger uit te leggen zijn. „Hoe gemakkelijk gooien we niet alles maar weg? Dat kunnen we ons permitteren, want alles wordt goedkoop met slavenwerk in het Verre Oosten voor ons gemaakt”, aldus Guri. „Je begrijpt dus dat ik pessimistisch ben het Westen is gebaat bij de situatie zoals die nu is en blijft zich bewapenen om deze situatie te beschermen”.

Kerk

Wat is vrede?

„Vrede is voor mij gelijk aan gerechtigheid. We moeten in de samenleving verantwoordelijk zijn voor elkaar, dan kom je dicht bij vrede. Ik ben christelijk opgevoed, want een christelijke opvoeding is in Noorwegen verplicht. Toen ik me bewust werd van alles wat er zich in de wereld afspeelt, raakte ik teleurgesteld in de Kerk. De kerk neemt het naar mijn mening niet zo nauw met het rechtvaardig verdelen, terwijl ze toch die opdracht heeft. Er wordt wat al te gemakkelijk op genade gerekend, maar daar moet je wel eerst iets voor doen. Wij hebben de 2 hemden en de 2 broden en we houden ze lekker zelf”.

Omdat ze het delen en het verantwoordelijk zijn voor elkaar niet geprofileerd in haar kerk terug vond, keerde ze die gedesillusioneerde rug toe. Van haar idealen die ze wilde verwezenlijken vond ze het meest terug in de Noorse Arbeiderspartij. „Tot mijn teleurstelling zijn echter ook niet alle socialisten niet even idealistisch als ik. Het is een verdriete toestand, dat arbeiders in de steek worden gelaten, juist door hun eigen partij. De kiezers moeten dan ook heel alert volgen wat er met hun stem gebeurt”.

Mevrouw Verseijden meent dat er wat haar betreft eenzijdig ontwapend mag worden, ze zegt daarover: „Voor mij mag het, want ik ben niet bang. Voor mensen die wel bang zijn zou ik zeggen: Als er dan bewapend moet worden, laat het dan in ieder geval binnen de perken blijven en in Europees verband. Europa en Amerika kunnen nooit de zelfde belangen hebben. Daarom moeten we, als er dan toch wapens nodig zijn, een verdediging maken onder Europese hoed”.

• Anja Romijn

VROUWEN op schouwen

Schouwen en Duiveland werd opgericht gaf ze te kennen: „Ik ben niet kerkelijk maar daar kunnen we het later over hebben, met alle overige ideeën van jullie ben ik het eens. Ik word meteen lid”. Naast het IKV is ze actief in de wereldwinkel. „Mijn keus is in beide richtingen”, zegt ze, „omdat ik vind dat de bewapening alle perken te buiten gaat en er een duidelijke samenhang is tussen bewapening en ontwikkelingshulp. Wij zijn er bij gebaat in het Westen, dat alles blijft zoals het is, dus gaat er ontwikkelingshulp naar grote prestige-projecten, in plaats van naar de kleine coöperatieve ondernemers. En dan al dat geld dat aan wapens uitgegeven wordt, terwijl er nog zo veel honger is in de wereld!”

Bent u pessimistisch over mogelijkheden tot ontwapening?

„Macht en geld zitten in de wapenhandel en de wapenproductie gaat gewoon door. De vredesactivisten moeten ook gewoon door gaan met actie voeren. De krachten die de macht hebben, die hebben niet de wil om iets te veranderen. Wij hebben in het Westen een hoge levens-